

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Niende Afdeling)

2. september 2021 *

»Præjudiciel forelæggelse – etableringsfrihed – fri udveksling af tjenesteydelser – anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer – direktiv 2005/36/EF – artikel 5, stk. 2 – bilsagkyndig etableret i en medlemsstat, som rejser til en anden medlemsstats område, for dér, midlertidigt og lejlighedsvis, at udøve sit erhverv – afslag fra det faglige organ i den værtsmedlemsstat, hvor den bilsagkyndige tidligere var etableret, på at optage denne i registret over midlertidige og lejlighedsvis tjenesteydelser – begrebet »midlertidige og lejlighedsvis« tjenesteydelser«

I sag C-502/20,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af cour d'appel de Mons (appeldomstolen i Mons, Belgien) ved afgørelse af 22. september 2020, indgået til Domstolen den 5. oktober 2020, i sagen

TP

mod

Institut des Experts en Automobiles

har

DOMSTOLEN (Niende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, N. Piçarra, formanden for Fjerde Afdeling, M. Vilaras (refererende dommer), som fungerende formand for Niende Afdeling, og dommer K. Jürimäe

generaladvokat: H. Saugmandsgaard Øe,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- TP ved avocat V. Grévy,
- Institut des Experts en Automobiles ved avocats P. Botteman og R. Molders-Pierre,

* Processprog: fransk.

- den belgiske regering ved L. Van den Broeck, M. Jacobs og C. Pochet, som befuldmægtigede,
- den tjekkiske regering ved M. Smolek, J. Vláčil og T. Machovičová, som befuldmægtigede,
- den nederlandske regering ved K. Bulterman og H.S. Gijzen, som befuldmægtigede,
- den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget,
- Europa-Kommissionen ved É. Gippini Fournier og L. Armati, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 49 TEUF og af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (EUT 2005, L 255, s. 22), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/55/EU af 20. november 2013 (EUT 2013, L 354, s. 132) (herefter »direktiv 2005/36«).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem TP og Institut des Experts en Automobiles (institut for bilsagkyndige, herefter »instituttet for bilsagkyndige«) vedrørende TP's udøvelse i Belgien af erhvervet som bilsagkyndig.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Det fremgår navnlig af 11. betragtning til direktiv 2005/36, at dette direktiv ikke har til formål at gøre indgreb i medlemsstaternes berettigede interesse i at forhindre, at nogle af deres borgere gennem misbrug søger at unddrage sig deres nationale lovgivning på erhvervsområdet.
- 4 Direktivets artikel 3, stk. 1, bestemmer følgende:

»I dette direktiv forstås ved:

- a) »lovreguleret erhverv«: en eller flere former for erhvervsmæssig virksomhed under ét, når der enten direkte eller indirekte ifølge love eller administrative bestemmelser kræves bestemte erhvervsmæssige kvalifikationer for adgang hertil eller udøvelse eller en form for udøvelse heraf; især vil anvendelsen af en faglig titel, der ifølge love eller administrative bestemmelser er begrænset til en person, der er i besiddelse af en bestemt erhvervsmæssig kvalifikation, være en form for udøvelse. Såfremt første punktum i denne definition ikke finder anvendelse, sidestilles erhverv omhandlet i stk. 2 med et lovreguleret erhverv

b) »erhvervsmæssige kvalifikationer«: kvalifikationer, som er attesteret ved et uddannelsesbevis, et kursusbevis som omhandlet i artikel 11, litra a), nr. i), og/eller erhvervs erfaring

[...]«

5 Direktivets afsnit II med overskriften »Fri udveksling af tjenesteydelser« indeholder direktivets artikel 5-9. Artikel 5 med overskriften »Princippet om fri udveksling af tjenesteydelser« bestemmer som følger:

»1. Med forbehold af særlige bestemmelser i [EU-]retten samt artikel 6 og 7 i dette direktiv må medlemsstaterne ikke af grunde, der vedrører erhvervsmæssige kvalifikationer, begrænse den frie udveksling af tjenesteydelser i en anden medlemsstat,

a) hvis tjenesteyderen er lovligt etableret i en medlemsstat med henblik på at udøve samme erhverv i denne medlemsstat (i det følgende benævnt »etableringsmedlemsstaten«), og

b) hvis tjenesteyderen flytter til en anden medlemsstat og har udøvet dette erhverv i en eller flere medlemsstater i mindst et år inden for de sidste ti år, der går forud for leveringen af tjenesteydelsen, når erhvervet ikke er lovreguleret i etableringsmedlemsstaten. Kravet om mindst et års erhvervsudøvelse finder ikke anvendelse, hvis erhvervet eller uddannelsen til erhvervet er lovreguleret.

2. Bestemmelserne i dette afsnit finder kun anvendelse i tilfælde, hvor tjenesteyderen flytter til værtsmedlemsstatens område for midlertidigt og lejlighedsvis at udøve det erhverv, der er omhandlet i stk. 1.

Tjenesteydelsens midlertidige og lejlighedsvis karakter vurderes fra sag til sag især på baggrund af ydelsens varighed, hyppighed, periodicitet og kontinuitet.

3. En tjenesteyder, der flytter til en anden medlemsstat, er underlagt de faglige, fagretlige eller administrative adfærdsregler, der er direkte knyttet til kvalifikationer, såsom definition af erhvervet, benyttelse af titler og grov forsømmelse, som er direkte og specifikt knyttet til forbrugerbeskyttelse og -sikkerhed, samt disciplinærbestemmelser, som gælder i værtsmedlemsstaten for personer, som dér udøver samme erhverv.«

6 Samme direktivs artikel 6 med overskriften »Fritagelser« bestemmer som følger i stk. 1, litra a):

»I overensstemmelse med artikel 5, stk. 1, fritager værtsmedlemsstaten de tjenesteydere, der er etableret i en anden medlemsstat, for at opfylde følgende krav, der stilles til erhvervsudøvere, der er etableret på værtsmedlemsstatens område:

a) tilladelser fra og registrering eller optagelse i en faglig organisation eller et fagligt organ. For at de disciplinærbestemmelser, der gælder på medlemsstaternes område, lettere kan anvendes, jf. artikel 5, stk. 3, kan medlemsstaterne fastsætte bestemmelser om enten midlertidig registrering, der sker automatisk, eller om proforma optagelse i en sådan faglig organisation eller et sådant fagligt organ, forudsat at en sådan bestemmelse på ingen måde forsinker eller vanskeliggør udførelsen af tjenesteydelsen og ikke medfører ekstraudgifter for tjenesteyderen [...]«

- 7 I henhold til artikel 7, stk. 1, i direktiv 2005/36 kan medlemsstaterne kræve, at en tjenesteyder, der for første gang flytter fra en medlemsstat til en anden for at levere tjenesteydelser, forud herfor underretter den kompetente myndighed i værtsmedlemsstaten herom. Denne anmeldelse skal fornyes en gang om året, hvis tjenesteyderen agter at udføre midlertidige eller lejlighedsvis tjenesteydelser i den pågældende medlemsstat i løbet af det pågældende år.

Belgisk ret

Lov af 15. maj 2007

- 8 I Belgien er status, rettighederne og forpligtelserne for bilsagkyndige reguleret ved loi du 15 mai 2007 relative à la reconnaissance et à la protection de la profession d'expert en automobiles et créant un Institut des experts en automobiles (lov af 15.5.2007 om anerkendelse og beskyttelse af erhvervet som bilsagkyndig og om oprettelse af et institut for bilsagkyndige) (*Moniteur belge* af 2.6.2007, s. 28087), som ændret ved lov af 6. oktober 2011 (*Moniteur belge* af 10.11.2011, s. 67853) (herefter »lov af 15. maj 2007«).
- 9 Artikel 5, stk. 1, nr. 2, litra b), i lov af 15. maj 2007 bestemmer, at enhver fysisk person, der ønsker at etablere sig som bilsagkyndig i Belgien, og som anmoder herom, kan blive ordinært medlem af instituttet for bilsagkyndige, hvis vedkommende fremlægger et bevis for erhvervsmæssige kvalifikationer eller et kursus- eller uddannelsesbevis udstedt af en medlemsstat i Den Europæiske Union. I denne lovs artikel 5, stk. 1, nr. 6, præciseres det, at den pågældende skal være optaget på listen over ordinære medlemmer af instituttet for bilsagkyndige.
- 10 Den nævnte lovs artikel 6 bestemmer følgende:

»Såfremt statsborgere i Den Europæiske Unions medlemsstater [...] som led i den frie udveksling af tjenesteydelser flytter til Belgien for første gang for midlertidigt og lejlighedsvis at udøve erhvervet som bilsagkyndig, underretter de i henhold til artikel 9, [stk. 1] i loi du 12 février 2008 instaurant un cadre général pour la reconnaissance des qualifications professionnelles UE [(lov af 12.2.2008 om indførelse af en [...] generel ramme for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer erhvervet inden for EU)] på forhånd [institutet for bilsagkyndiges] kompetente afdeling herom ved en skriftlig anmeldelse [...]«

Lov af 12. februar 2008

- 11 Direktiv 2005/36 blev gennemført i belgisk ret ved loi du 12 février 2008 instaurant un cadre général pour la reconnaissance des qualifications professionnelles UE (lov af 12.2.2008 om indførelse af en generel ramme for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer erhvervet inden for EU) (*Moniteur belge* af 2.4.2008, s. 17886, herefter »lov af 12. februar 2008«).
- 12 Denne lovs afsnit II med overskriften »Fri udveksling af tjenesteydelser« indeholder lovens artikel 6-11. Den nævnte lovs artikel 6 bestemmer følgende:

»Bestemmelserne i dette afsnit finder kun anvendelse i tilfælde, hvor tjenesteyderen flytter til Belgien for midlertidigt og lejlighedsvis at udøve det erhverv, der er omhandlet i artikel 7, [stk. 1].

Tjenesteydelsens midlertidige og lejlighedsvis karakter vurderes fra sag til sag især på baggrund af ydelsens varighed, hyppighed, periodicitet og kontinuitet.«

- 13 Samme lovs artikel 9 fastsætter ordningen for forudgående anmeldelse i overensstemmelse med artikel 7 i direktiv 2005/36.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 14 TP har gennem adskillige år udøvet erhvervet som bilsagkyndig i Belgien. Han har siden den 28. januar 2014 haft bopæl på Storhertugdømmet Luxembourg område og dér udøvet samme erhverv.
- 15 Den forelæggende ret har anført, at det fremgår af de beviser, som TP har fremlagt, at selv om TP siden denne dato har udført visse opgaver i Belgien, finder størstedelen af dennes erhvervsvirksomhed på nuværende tidspunkt sted uden for Belgien, således at den erhvervsvirksomhed, som han udøver i Belgien, kan anses for at være »accessorisk«.
- 16 I september 2015 opfordrede instituttet for bilsagkyndige TP til at lade sig optegne på listen over ordinære medlemmer af instituttet for bilsagkyndige for at bringe sin situation i Belgien i overensstemmelse med lovbestemmelserne.
- 17 TP afslog at indgive en sådan ansøgning, og for så vidt som TP ifølge sine oplysninger udfører visse sagkyndige undersøgelser i Belgien, anmodede han om at blive optaget på den midlertidige og lejlighedsvis liste over bilsagkyndige, der er fastsat i artikel 9 i lov af 12. februar 2008.
- 18 Instituttet for bilsagkyndige er af den opfattelse, at TP, ved at udøve erhvervet som bilsagkyndig i Belgien uden at være medlem af instituttet for bilsagkyndige, udøver ulovlig og illoyal virksomhed. Instituttet anlagde derfor sag mod TP ved tribunal de commerce du Hainaut (handelsretten i Hainaut, Belgien) med påstand om, at der blev nedlagt forbud mod, at TP bar titlen som bilsagkyndig i Belgien, og om, at det blev forbudt ham at udøve dette erhverv i Belgien.
- 19 TP nedlagde for sit vedkommende som modkrav påstand om, at det blev pålagt instituttet at opføre ham på den foreløbige og lejlighedsvis liste over bilsagkyndige i henhold til artikel 6 i lov af 15. maj 2007.
- 20 Ved dom af 29. november 2017 gav tribunal de commerce du Hainaut (handelsretten i Hainaut) i det væsentlige instituttet for bilsagkyndige medhold og forkastede det af TP fremsatte modkrav. Den 15. februar 2018 har TP iværksat appel af denne dom til den forelæggende ret.
- 21 Ved dom af 3. december 2019 har den forelæggende ret konstateret, at den af TP anlagte appel kan antages til realitetsbehandling, og har på grundlag af de af TP fremlagte dokumenter fastslået, at denne har et forretningssted i Luxembourg som omhandlet i artikel 16-19 i direktiv 2005/36.
- 22 Den forelæggende ret har imidlertid anført, at den er i tvivl om, hvorvidt den af instituttet for bilsagkyndige forfægtede fortolkning af udtrykket »midlertidigt og lejlighedsvis« i artikel 6 i lov af 15. maj 2007, hvorefter en tidligere udøvelse, i en medlemsstat, af en varig og regelmæssig beskæftigelse, er til hinder for, at det anerkendes, at udøvelsen af samme aktivitet i denne medlemsstat har en midlertidig og lejlighedsvis karakter efter den pågældendes etablering i en anden medlemsstat, er forenelig med EU-retten. TP udøver en aktivitet, som han har udøvet i Belgien i mere end 25 år.

- 23 Den forelæggende ret er desuden af den opfattelse, at den midlertidige karakter af leveringen af tjenesteydelser bør vurderes ikke kun på grundlag af ydelsens varighed, men også på grundlag af dens hyppighed, periodicitet og kontinuitet. Den har heraf udledt, at en vis gentagelse principielt ikke er til hinder for, at en aktivitet kan anses for at være af midlertidig karakter. Den midlertidige karakter af en levering af tjenesteydelser udelukker desuden ikke muligheden for, at den pågældende i den medlemsstat, hvor denne præsterer sine tjenesteydelser, anskaffer sig visse faciliteter, såsom et kontor.
- 24 På denne baggrund har cour d'appel de Mons (appeldomstolen i Mons, Belgien) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal artikel 5, stk. 1, nr. 2, litra b), og [artikel] 6 i [lov af 15. maj 2007], sammenholdt med bestemmelserne i [lov af 12. februar 2008], navnlig artikel 6, 8 og 9, fortolkes således, at en tjenesteyder, som flytter sit etableringssted til en anden medlemsstat, efter denne flytning ikke i sit hjemland, dvs. Belgien, kan optages i [instituttet for bilsagkyndiges] register over midlertidige og lejlighedsvis tjenesteydelser med henblik på midlertidigt og lejlighedsvis at udøve virksomhed dér? Er en sådan fortolkning forenelig med den i EU-retten anerkendte etableringsfrihed?
- 2) Er det foreneligt med [bestemmelserne i direktiv 2005/36] at fortolke [bestemmelserne i] artikel 5, stk. 1, nr. 2, litra b), og artikel 6 i [lov af 15. maj 2007], sammenholdt med bestemmelserne i [lov af 12. februar 2008], navnlig artikel 6, 8 og 9, således, at begrebet midlertidig og lejlighedsvis virksomhed udelukker muligheden for, at en tjenesteyder, der er etableret i en oprindelsesmedlemsstat, kan levere ydelser i en bestemmelsesmedlemsstat, hvis der er tale om en vis gentagelse, uden at det sker regelmæssigt, eller muligheden for, at tjenesteyderen kan råde over [visse faciliteter] i denne medlemsstat?«

Om de præjudicielle spørgsmål

- 25 Det skal indledningsvis bemærkes, at selv om det således er korrekt, at de af den forelæggende ret forelagte præjudicielle spørgsmål efter deres ordlyd opfordrer Domstolen til at udtale sig om, hvorvidt en national bestemmelse er forenelig med EU-retten, er der intet, der hindrer Domstolen i at give den forelæggende ret et relevant svar ved at forsyne denne med de elementer til fortolkning af EU-retten, som vil gøre det muligt for den selv at afgøre spørgsmål om de nationale bestemmelseres forenelighed med EU-retten (jf. i denne retning dom af 30.4.2020, CTT – Correios de Portugal, C-661/18, EU:C:2020:335, præmis 29 og den deri nævnte retspraksis).
- 26 Hvad angår tvisten i hovedsagen fremgår det af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at TP lovligt har hjemsted i Luxembourg og dér udøver sit erhverv som bilsagkyndig. Den forelæggende ret har i øvrigt henvist til »opgaver«, som TP udfører i flere medlemsstater, bl.a. i Kongeriget Belgien, hvilket indebærer, at TP fysisk tager til denne medlemsstat for dér at udøve sit erhverv.
- 27 Heraf følger for det første, at en sådan levering af tjenesteydelser er omfattet af artikel 5 i direktiv 2005/36, som i stk. 1, litra a), fastsætter det princip, at medlemsstaterne ikke af grunde, der vedrører erhvervsmæssige kvalifikationer, må begrænse den frie udveksling af tjenesteydelser, hvis tjenesteyderen er lovligt etableret i en anden medlemsstat med henblik på dér at udøve samme erhverv. Bestemmelsens stk. 2 fastsætter således udtrykkeligt, at bestemmelserne i

afsnit II i direktiv 2005/36 kun finder anvendelse i tilfælde af, at tjenesteyderen flytter til værtsmedlemsstatens område som omhandlet i denne bestemmelse for midlertidigt og lejlighedsvis at udøve sit erhverv.

- 28 For det andet bemærkes, at eftersom omstændighederne i hovedsagen er omfattet af afsnit II i direktiv 2005/23, der omfatter direktivets artikel 5, finder artikel 16 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked (EUT 2006, L 376, s. 36) ikke anvendelse, i modsætning til, hvad den nederlandske regering har anført i sine skriftlige bemærkninger indgivet til Domstolen. I medfør af dette direktivs artikel 17, nr. 6), finder direktivets artikel 16 ikke anvendelse på områder, der er omfattet af afsnit II i direktiv 2005/36, samt krav i den medlemsstat, hvor tjenesteydelsen udføres, om, at udøvelsen af en aktivitet forbeholdes et bestemt erhverv (dom af 17.12.2015, X-Steuerberatungsgesellschaft, C-342/14, EU:C:2015:827, præmis 36).
- 29 Henset til disse præciseringer skal det forstås således, at den forelæggende ret med sine spørgsmål, som skal behandles samlet, nærmere bestemt ønsker oplyst, om artikel 5, stk. 2, i direktiv 2005/36 skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for en lovgivning i værtsmedlemsstaten som omhandlet i denne bestemmelse, der, som fortolket af de kompetente myndigheder i denne medlemsstat, ikke gør det muligt for en erhvervsdrivende, der er etableret i en anden medlemsstat, midlertidigt og lejlighedsvis at udøve sit erhverv i værtsmedlemsstaten, med den begrundelse, at denne erhvervsdrivende tidligere rådede over et forretningssted i denne medlemsstat, at de ydelser, som denne leverer, sker med en vis hyppighed, og at denne i den nævnte medlemsstat har faciliteter, såsom et kontor.
- 30 Med henblik på at besvare disse spørgsmål er det nødvendigt at foretage en fortolkning af artikel 5, stk. 2, i direktiv 2005/36 og nærmere bestemt af begrebet »midlertidig og lejlighedsvis« udøvelse af et erhverv i værtsmedlemsstaten, som er indeholdt i denne bestemmelse, i lyset af Domstolens praksis vedrørende den frie udveksling af tjenesteydelser, der er fastsat i artikel 56 TEUF.
- 31 I denne henseende har Domstolen allerede fastslået, at der skal sondres mellem anvendelsesområderne for henholdsvis den frie udveksling af tjenesteydelser og etableringsfriheden. I denne forbindelse er det vigtigt at fastslå, om den økonomiske aktør har hjemsted i den medlemsstat, hvori den pågældende tilbyder den pågældende tjenesteydelse, eller ej. Såfremt den pågældende er etableret i den medlemsstat, hvori denne udbyder denne tjenesteydelse, er vedkommende omfattet af anvendelsesområdet for etableringsfriheden som defineret i artikel 49 TEUF. Såfremt den erhvervsdrivende derimod ikke er etableret i bestemmelsesmedlemsstaten, er den pågældende en grænseoverskridende tjenesteyder, der er omfattet af princippet om fri udveksling af tjenesteydelser (dom af 22.11.2018, Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank, C-625/17, EU:C:2018:939, præmis 34 og den deri nævnte retspraksis).
- 32 Begrebet »etablering« som omhandlet i EUF-traktatens bestemmelser vedrørende etableringsfriheden indebærer nemlig, at der rent faktisk udøves »erhvervs-mæssig virksomhed« ved hjælp af en fast indretning i værtsmedlemsstaten i et ikke nærmere angivet tidsrum. Begrebet forudsætter derfor, at den pågældende erhvervsdrivende faktisk befinder sig i værtsmedlemsstaten og faktisk udøver erhvervs-mæssig virksomhed i denne (dom af 22.11.2018, Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank, C-625/17, EU:C:2018:939, præmis 35 og den deri nævnte retspraksis).

- 33 Det skal endvidere præciseres, at en person kan være etableret i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i EUF-traktatens bestemmelser om etableringsfrihed i mere end én medlemsstat, bl.a. ved etablering af et andet forretningssted (dom af 30.11.1995, Gebhard, C-55/94, EU:C:1995:411, præmis 24 og den deri nævnte retspraksis).
- 34 For det tilfælde, at tjenesteyderen tager til en anden medlemsstat end den, hvor den pågældende har hjemsted, fastsætter bestemmelserne i EUF-traktatens kapitel om tjenesteydelser, navnlig artikel 57, stk. 3, TEUF, derimod, at denne tjenesteyder udøver sin virksomhed midlertidigt i denne anden medlemsstat (dom af 22.11.2018, Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank, C-625/17, EU:C:2018:939, præmis 36 og den deri nævnte retspraksis).
- 35 I henhold til Domstolens praksis kan begrebet »tjenesteydelse« i EUF-traktatens forstand dække over tjenesteydelser af meget forskellig art, herunder tjenesteydelser, som en erhvervsdrivende, der er etableret i en medlemsstat, leverer mere eller mindre hyppigt eller regelmæssigt, endog over et længere tidsrum, til personer med hjemsted i en eller flere andre medlemsstater. Der findes ikke nogen bestemmelse i EUF-traktaten, der gør det muligt teoretisk at fastslå en bestemt varighed eller hyppighed, hvorefter udførelsen af en ydelse eller en bestemt slags ydelse i en anden medlemsstat ikke længere kan betragtes som en tjenesteydelse i EUF-traktatens forstand (jf. i denne retning dom af 11.12.2003, Schnitzer, C-215/01, EU:C:2003:662, præmis 30 og 31, og af 10.5.2012, Duomo Gpa m.fl., C-357/10 – C-359/10, EU:C:2012:283, præmis 32).
- 36 Domstolen har desuden fastslået, at tjenesteydelsens midlertidige karakter ikke udelukker muligheden for, at tjenesteyderen i værtsmedlemsstaten kan indrette visse faciliteter (herunder et kontor, en praksis eller et lokale), for så vidt som disse faciliteter er nødvendige for at udføre den pågældende tjenesteydelse (dom af 30.11.30.1995, Gebhard, C-55/94, EU:C:1995:411, præmis 27).
- 37 Det er i lyset af disse betragtninger, at de forelagte spørgsmål skal besvares.
- 38 I en situation, hvor en erhvervsdrivende, der er etableret i en medlemsstat, tager til værtsmedlemsstatens område, hvor denne tidligere havde et forretningssted, for fremover kun midlertidigt og lejlighedsvis at udøve sit erhverv dér, har denne medlemsstats kompetente myndigheder for det første ret til, således som det bekræftes i 11. betragtning til direktiv 2005/36, at kontrollere rigtigheden af den erhvervsdrivendes erklæringer for at sikre sig, at denne ikke forsøger at unddrage sig national lovgivning på erhvervsområdet.
- 39 I en sådan situation følger det desuden hverken af artikel 56 TEUF og 57 TEUF eller af artikel 5, stk. 2, i direktiv 2005/36 eller af den praksis fra Domstolen, der er nævnt i nærværende doms præmis 31-36, at den omstændighed alene, at en erhvervsdrivende tidligere har haft et forretningssted i værtsmedlemsstaten, kan være til hinder for, at denne under udøvelsen af den frie udveksling af tjenesteydelser udøver sit erhverv i sidstnævnte medlemsstat ved at tage dertil fra den medlemsstat, hvor denne er etableret.
- 40 For det andet fremgår det af den retspraksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 35, at den omstændighed, at de ydelser, der i værtsmedlemsstaten leveres af en erhvervsdrivende, der er etableret i en anden medlemsstat, frembyder en vis tilbagevendende karakter, ikke er til hinder for, at de kvalificeres som ydelser, der »midlertidigt og lejlighedsvis« præsteres i værtsmedlemsstaten som omhandlet i artikel 5, stk. 2, i direktiv 2005/36.

- 41 For det tredje fremgår det af den retspraksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 36, at den omstændighed, at en erhvervsdrivende i denne situation i værtsmedlemsstaten råder over visse faciliteter, såsom et kontor, heller ikke i sig selv er til hinder for en sådan kvalificering af de ydelser, som denne præsterer i værtsmedlemsstaten.
- 42 Endelig bemærkes, at artikel 6, stk. 1, litra a), i direktiv 2005/36 bestemmer, at tjenesteydere, der er etableret i en anden medlemsstat, som omhandlet i dette direktivs artikel 5, er fritaget for at opfylde de krav, der stilles til erhvervsudøvere, der er etableret på værtsmedlemsstatens område, vedrørende bl.a. tilladelser fra og registrering eller optagelse i en faglig organisation eller et fagligt organ, idet denne medlemsstat alene kan fastsætte bestemmelser om midlertidig registrering, der sker automatisk, eller om proforma optagelse i en sådan faglig organisation eller et sådant fagligt organ, for at disciplinærbestemmelser lettere kan anvendes, jf. dette direktivs artikel 5, stk. 3, forudsat at sådanne bestemmelser på ingen måde forsinker eller vanskeliggør udførelsen af tjenesteydelsen.
- 43 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 5, stk. 2, i direktiv 2005/36 skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for en lovgivning i værtsmedlemsstaten som omhandlet i denne bestemmelse, der, som fortolket af de kompetente myndigheder i denne medlemsstat, ikke gør det muligt for en erhvervsdrivende, der er etableret i en anden medlemsstat, midlertidigt og lejlighedsvis at udøve sit erhverv i værtsmedlemsstaten, med den begrundelse, at denne erhvervsdrivende tidligere rådede over et forretningssted i denne medlemsstat, at de ydelser, som denne leverer, sker med en vis hyppighed, og at denne i den nævnte medlemsstat har faciliteter, såsom et kontor.

Sagsomkostninger

- 44 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Niende Afdeling) for ret:

Artikel 5, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 7. september 2005 af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/55/EU af 20. november 2013, skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for en lovgivning i værtsmedlemsstaten som omhandlet i denne bestemmelse, der, som fortolket af de kompetente myndigheder i denne medlemsstat, ikke gør det muligt for en erhvervsdrivende, der er etableret i en anden medlemsstat, midlertidigt og lejlighedsvis at udøve sit erhverv i værtsmedlemsstaten, med den begrundelse, at denne erhvervsdrivende tidligere rådede over et forretningssted i denne medlemsstat, at de ydelser, som denne leverer, sker med en vis hyppighed, og at denne i den nævnte medlemsstat har faciliteter, såsom et kontor.

Underskrifter